

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/97/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010362
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Szabó
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122010362.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Szabó a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného T. G., nar. XX. B. XXXX v C., trvale bytom D. XXXX, okr. Šaľa, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVVVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 4. apríla 2022, č. k. 2PP/37/2022-30, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23. júna 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného T. G. zamietla.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol odsúdenému uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 8. januára 2019, sp. zn. 1T/86/2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava II z 21. mája 2020, sp. zn. 1T/86/2018 a uznesením Krajského súdu v Bratislave z 22. júla 2020, sp. zn. 4Tos/67/2020.

2. Okresný súd k formálnej podmienke, t. j. k vykonaniu potrebnej časti z uloženého trestu odňatia slobody uviedol, že odsúdený túto podmienku splnil dňa 2. októbra 2021.

3. K prvej materiálnej podmienke, t. j. že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie okresný súd poukázal na hodnotenie riaditeľa ústavu, v ktorom odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, z ktorého vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, odsúdený rešpektuje príkazy a nariadenia príslušníkov, dodržiava ústavný poriadok a časový rozvrh dňa, zapája sa do aktivít organizovaných v rámci kultúrno - osvetovej činnosti, svoj voľný čas využíva zmysluplne, bol jedenkrát disciplinárne odmenený a nebol ani raz disciplinárne potrestaný. Okresný súd má preto za to, že odsúdený splnil prvú materiálnu podmienku na možnosť byť podmiennečne prepustený.

4. K druhej materiálnej podmienke, t. j. že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život okresný súd uviedol, že odsúdený túto podmienku nespĺnil. Okresný súd poukázal na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý sa trestnej činnosti dopúšťal aj na území Českej republiky, Rakúskej republiky a Nemeckej spolkovej republiky, pričom spoločným znakom páchanej trestnej činnosti bolo zadováženie si finančných prostriedkov, a to predovšetkým krádežami a z toho vyplývajúcu menej priaznivú resocializačnú prognózu. Okresný súd ďalej prihliadol i na tú skutočnosť, že Okresný súd Bratislava II za spáchanie prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty uložil odsúdenému trest odňatia s podmiennečným odkladom jeho výkonu, avšak odsúdený vedomý si plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia pokračoval v páchaní trestnej činnosti na území Českej republiky, čo viedlo k rozhodnutiu o neosvedčení odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody a jeho následnej premene na formu nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

5. Okresný súd v napadnutom uznesení konštatoval, že odsúdený nespĺnil všetky tri podmienky na podmienené prepustenie, a preto jeho návrh zamietol.

6. Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor vzdal práva podať sťažnosť a odsúdený sťažnosť zahlásil, ktorú do predloženia veci krajskému súdu bližšie neodôvodnil.

7. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku Pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

8. Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku Nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak
a) nie je prípustná,
b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
c) nie je dôvodná.

9. Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku Ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,
a) rozhodne vo veci sám, alebo
b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) až f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3, 4 alebo 10, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

10. Podľa § 194 ods. 2 Trestného poriadku Ak je chybná len časť napadnutého uznesenia a možno ju oddeliť od ostatných alebo ak sa týka sťažnosť len časti uznesenia, obmedzí nadriadený orgán svoje rozhodnutie podľa odseku 1 len na túto časť.

11. Krajský súd na základe riadne a včas podanej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

12. Preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že odsúdený aktuálne vykonáva súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 8. januára 2019, sp. zn. 1T/86/2018, právoplatným dňa 7. augusta 2019 za spáchanie prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona. Predmetným trestným rozkazom bol odsúdenému trest odňatia slobody uložený s podmieneným odkladom jeho výkonu a určením skúšobnej doby 3 (tri) roky. O výkone predmetného trestu odňatia slobody rozhodol Okresný súd Bratislava II uznesením z 21. mája 2020, sp. zn. 1T/86/2018, právoplatným dňa 22. júla 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 22. júla 2020, sp. zn. 4Tos/67/2020.

13. Zo skráteného výpisu odsúdeného vyplýva, že odsúdený trest odňatia slobody začal vykonávať dňa 2. októbra 2020, jeho predpokladaný koniec je 2. október 2022 a odsúdený formálnu podmienku na možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody splnil dňa 2. októbra 2021, kedy vykonal polovicu z uloženého trestu odňatia slobody.

14. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody krajský súd uvádza, že jej splnenie okresný súd vyhodnotil správne, pretože odsúdený z uloženého trestu odňatia slobody vykonal jeho pomernú časť v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, teda jednu polovicu.

15. Vo vzťahu k prvej materiálnej podmienke na možnosť podmieneného prepustenia krajský súd zastáva názor, že okresný súd záver o jej splnení neustálil správne. Krajský súd uvádza, že nie každý aspekt chovania či splnená alebo nesplnená povinnosť odsúdeného znamená jeho polepšenie či nepolepšenie a môže byť relevantná pri posudzovaní splnenia tejto podmienky. Polepšeniu môže príkladmo nasvedčovať, ak sa odsúdený zúčastňuje programov určených na predchádzanie trestnej činnosti, rozpozná a reflektuje okolnosti, ktoré v minulosti prispeli k tomu, že páchal trestnú činnosť, pracuje, napriek tomu, že pred nástupom trestu bol dlhodobo nezamestnaný, zlepšuje svoje znalosti a schopnosti s cieľom uplatniť sa v spoločnosti, získava náhľad na svoju trestnú minulosť a úprimne ľutuje svoje konanie. Vo všeobecnosti ale nie je vhodné vychádzať iba z počtu získaných disciplinárnych odmien a uložených disciplinárnych trestov, pretože taký počet bez uvedenia, za čo boli uložené, nemá výpovednú hodnotu z hľadiska polepšenia a nápravy a navyše nie je možné opomenúť ani meniacu sa prax jednotlivých väzňov pri udeľovaní disciplinárnych odmien a trestov. Primárne je preto potrebné hodnotiť, za čo boli odsúdenému uložené disciplinárne odmeny a tresty a nie koľko mu ich bolo uložených. Za prejav polepšenia či nepolepšenia odsúdeného nie je možné bez bližšieho odôvodnenia považovať jednoduché skutočnosti nenaviazané na zmenu vnútorného postoja odsúdeného, ako napríklad upratovacie práce či naopak neporiadok na cele. Platí však, že každý odsúdený žiadajúci o podmienené prepustenie by spravidla mal získať aspoň nejakú disciplinárnu odmenu. Ak sa tak nestalo, alebo pokiaľ má odsúdený nezahladený disciplinárny trest, môže to svedčiť o tom, že k polepšeniu nemuselo prísť. Avšak aj v prípade, že odsúdený disciplinárnu odmenu nezískal, je potrebné skúmať argumenty a iné skutočnosti, ktoré môžu svedčiť o skutočnom polepšení odsúdeného bez ohľadu na neexistenciu disciplinárnych odmien či naopak existenciu nezahladených disciplinárnych trestov.

16. Pri posudzovaní splnenia podmienky polepšenia je ďalej potrebné reflektovať celý priebeh výkonu trestu a vývoj odsúdeného v tomto priebehu. Nie je preto možné mechanicky hodnotiť celý výkon trestu bez zohľadnenia behu času a zvážením vývoja odsúdeného, najmä ak vykonáva trest v dlhšej výmere. Je potrebné zdôrazniť, že zákon požaduje preukázanie polepšenia v čase rozhodovania o podmienenom prepustení. Pokiaľ teda odsúdený v prvotnej fáze výkonu trestu preukazoval známky polepšenia, ale v dobe predchádzajúcej rozhodnutiu o podmienenom prepustení sa choval opačným spôsobom, súd také chovanie odsúdeného nevyhodnotí ako jeho polepšenie a naopak ani neplnenie povinností v začiatku výkonu trestu nevyhnutne neznamená, že sa odsúdený nepolepší neskôr. Skoršie porušenie povinností odsúdeným iste môže mať vplyv na rozhodnutie o tom, že sa odsúdený nepolepšil. Pokiaľ však odsúdený svojim neskorším správaním preukázal, že sa polepšil a že sa snaží minimalizovať pravdepodobnosť páchania trestnej činnosti v budúcnosti, potom skoršie porušenie jeho povinností samé a pri splnení ostatných zákonných podmienok, nemôže zabrániť pozitívnemu rozhodnutiu súdu o podmienenom prepustení odsúdeného. Na polepšenie nie je možné usudzovať len podľa vyššieho počtu disciplinárnych odmien. Hoci vysoký počet odmien nepochybne značí, že odsúdený plní svoje povinnosti počas výkonu trestu odňatia slobody, automaticky z neho nevyplýva, že sa odsúdený skutočne polepšil. Súdy sú povinné sa zaoberať otázkou, či pozitívne chovanie sa odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody svedčí o skutočnej zmene životného postoja odsúdeného, aké je jeho bližšie správanie sa vo výkone trestu a za čo sú mu disciplinárne odmeny udeľované.

17. Okresný súd pri prvej materiálnej podmienke poukázal na hodnotenie ústavu, z ktorého okrem iného vyplynulo, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu bolo vždy na požadovanej úrovni a že odsúdený bol disciplinárne odmenený jedenkrát a disciplinárne potrestaný nebol. V žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený uviedol, že ho mrzí jeho doterajšia trestná činnosť a po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody si nájde zamestnanie a svoj zámer nájsť si zamestnanie deklaroval aj na verejnom zasadnutí, kde opakovane vyslovil ľútosť nad svojim predchádzajúcim životom. Krajský súd však zastáva názor, že zo strany odsúdeného ide len o formálne deklarovanie ľútosť a zámeru sa zamestnať. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na hodnotenie riaditeľa ústavu, z ktorého vyplýva, že odsúdený nie je vyučený a povinnú školskú dochádzku ukončil ôsmou triedou, a napriek uvedenému odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz a ani iné formy vzdelávania, z čoho potom krajský súd vyvodzuje, že odsúdený pre svoje zamestnanie po výkone trestu odňatia slobody doposiaľ neurobil nič. Polepšenie tak odsúdený podľa názoru krajského súdu nepreukázal, pričom toto je potrebné vnímať a vyhodnocovať aj v kontexte posudzovaním splnenia druhej materiálnej podmienky.

18. Vo vzťahu k nesplneniu druhej materiálnej podmienky na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody krajský súd uvádza, že záver okresného súdu o jej nesplnení považuje za správny.

19. Krajský súd uvádza, že vo vzťahu k dôvodnosti očakávania riadneho vedenia života po podmienenej prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je všeobecne relevantným pre posúdenie prognózy riadneho vedenia života aj faktor trestnej minulosti odsúdeného, hoci prognóza vedenia riadneho života sa vzťahuje k budúcnosti, preto na jej nedostatok nie je možné usudzovať výlučne na základe minulého chovania odsúdeného. Trestná minulosť odsúdeného všeobecne predstavuje tiež dôležité hľadisko pri posudzovaní splnenia podmienok na podmienenej prepustenie, avšak hodnotenie prognózy vedenia riadneho života v budúcnosti zásadne nemôže byť založené len na nej. Zohľadniť je potrebné aj ďalšie, najmä aktuálne poznatky k osobe odsúdeného, stavu jeho nápravy a prostredie, v ktorom by sa odsúdený ocitol po prípadnom podmienenej prepustení na slobodu a zaoberať sa tiež okolnosťami spáchanej trestnej činnosti pri zameraní sa na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného.

20. Krajský súd uvádza, že zmysel podmienenej prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienenej prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Výkon uloženého trestu má na odsúdeného vplývať tak, aby došlo k jeho polepšeniu bez ohľadu na to, či bude alebo nebude podmienenej prepustený. Podstatou úvah súdu pri rozhodovaní o návrhu na podmienenej prepustenie odsúdeného je v konečnom dôsledku ustálenie dôvodnosti predpokladu, že v odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

21. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je odsúdený vo výkone trestu s jediným cieľom dospieť k záveru, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že odsúdený v prípade podmienenej prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

22. Krajský súd v zhode s okresným súdom poukazuje na odpis registra trestov, z ktorého vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ deväťkrát súdne trestaný, a to výlučne za majetkovú trestnú činnosť, teda odsúdeného je potrebné považovať za špeciálneho recidivistu. Odsúdený bol opakovane súdne trestaný počnúc rokom 2013, pričom mu boli ukladané tresty odňatia slobody s podmienenej odkladom jeho výkonu ako aj alternatívne tresty. Naposledy bol odsúdený súdne trestaný rozhodnutím súdu AG Dresden z 13. januára 2020, sp. zn. 222 Cs 382 Js 61394/19, právoplatným dňa 13. februára 2020 za spáchanie trestného činu podvodu s verejnými, sociálnymi alebo rodinnými dávkami spáchaný dňa 9. októbra 2019. Odsúdený tak mal možnosť niekoľko rokov po svojom prvom odsúdení svoj život zmeniť, vzdelanie si doplniť a nájsť si prácu, aby mal zabezpečený legálny zdroj príjmov. Odsúdený tak ale doposiaľ neurobil a vychádzajúc z obsahu jeho hodnotenia pracoval prevažne formou brigád a naposledy ako skladník v D., z čoho potom možno vyvodiť záver, že hoci odsúdený aspoň uvedenou formou pracoval, vždy sa k trestnej činnosti vracal. Riziko recidívy u odsúdeného je tak vysoké, pričom za daných okolností nie je možné zodpovedne dospieť k záveru, že od odsúdeného možno očakávať, že po podmienenej prepustení povedie riadny život. Za daných okolností preto krajský súd zastáva názor, že úplnú nápravu odsúdeného je možné dosiahnuť len úplným výkonom uloženého trestu odňatia slobody a okresný súd v konečnom dôsledku rozhodol správne, keď návrh odsúdeného na podmienenej prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

23. Keďže krajský súd nezistil žiadne dôvody na zrušenie či zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.